

Taggen

Id.nr.	KA0001
Län	Blekinge
Naturtyp	Kust och skärgård
Värdetraktsbeskrivning upprättad	2021-xx-xx
Värdetraktsbeskrivning senast reviderad	Ingen revidering gjord

ALLMÄN INFORMATION

Värdetrakten Taggen är belägen i Hanöbuktens utsjöområde ungefär 10 km söder om Sölvesborg. Värdetrakten gränsar till Skåne och omfattar en areal på 4394 hektar, varav hela ytan täcks av vatten. Botten består av olika substratklasser¹ (K2, K3 och K5). Den framträdande substratklassen är heterogena bottenar dominerade av sand med inslag av grovsand, grus och små stenar (K3; 61%). Botten består även av heterogena hårbottenar som utgörs av block samt stora och små stenar (K2; 37%). Endast ytterst få inslag av homogen finsandbotten (K5; 2%) förekommer. Värdetraktens största- och minsta djup är 28,5 meter respektive 7,9 meter.

NATURVÄRDEN

Värdetrakten omfattar naturtypen rev (1170) som på stora ytor täcks av blåmusslor. Rev i Södra Östersjön är en hotad (sårbar) naturtyp enligt HELCOM och utpekat habitat inom Art- och habitatdirektivet.

Området präglas av en hög naturlighet och höga naturvärden. Det är beläget långt ut från land samt på djupt vatten och utgör en underrepresenterad livsmiljö i det befintliga nätverket av marina skyddade områden. De största naturvärdena finns i områdets revmiljöer som omfattas av täta blåmusselbestånd och rödalgsamhällen. Större delen av blåmusselbeståndet har en täckningsgrad på minst 25% och fungerar som ett komplext, tredimensionellt mikrohabitat i vilket många arter finner livsmiljöer, såsom olika arter av havsmaskar och små kräftdjur. Områdets blåmusselrev fungerar även som viktiga födosöksområden för plattfisk, såsom skrubbskädda och piggvar, vilka i Östersjön är beroende av blåmussla som föda. Förutom plattfisk finns det stor tillgång på sill. Området har även varit historiskt betydande för torsk men på grund av överfiske har populationen kollapsat.

De grunda musselområdena utgör även viktiga rast- och födosöksområden för dykänder som ejder och alfågel, arter vars bestånd minskat kraftigt de senaste decennierna och är nationellt rödlistade (EN respektive NT). Hanöbukten är Blekinges viktigaste område för alfågel och utgör en essentiell övervintringslokal för arten. Den övervintrande alfågelpopulationen klassas som starkt hotad enligt nationella rödlistan. Värdetrakten Taggen har troligtvis även stor betydelse för andra sjöfåglar då Hanöbuktens kuststräcka har särskilt höga sjöfågelkoncentrationer och utgör övervintringslokaler för stora flockar av vigg och salskrake.

¹ [Ytsubstratklassning av maringeologisk information - PDF Free Download \(docplayer.se\)](#)

Förutom fågel utgör Hanöbukten ett av de viktigaste områdena för Östersjötumlare, vars population bedöms som akut hotad enligt den nationella rödlistan och HELCOM.

LANDSKAPSSAMMANHANG

Marina skyddade områden är inte i sig tillräckliga för att bevara den biologiska mångfalden och viktiga ekosystemtjänster i våra hav. De skyddade områdena utgör särskilt viktiga livsmiljöer och spridningskärnor för växt- och djurarter, men de ekologiska förutsättningarna i omgivande landskap har stor betydelse för konnektiviteten och påverkar därmed nätverket av marina skyddade områden och dess långsiktiga funktion för den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.

Konnektivitet handlar om organismernas förmåga till spridning. Eftersom spridningsavståndet varierar mycket mellan olika arter och ofta även mellan olika livsstadier av en art måste man betrakta konnektiviteten på många olika skalor, mellan områden och inom områden. Marina däggdjur och fåglar har i allmänhet så stor spridningsförmåga att populationerna kan upprätthålla kontakten mellan olika områden inom samma havsbassäng. Emellertid finns det funktionella spridningsbarriärer mellan populationer av knubbsäl och tumlare i olika delar av Sveriges havsområde, vilket påverkar behovet av att skydda populationerna och deras viktigaste uppehållsområden.

I allmänhet representerar utsjöbankar mer opåverkade områden och kan därmed fungera som tillflyktsområden (refugier) för många marina organismer och sjöfågel. Det finns inga artificiella spridningsbarriärer inom värdetrakten Taggen och vattenomsättningen är god. Det gör att spridningen av organismer inom området samt utbytet med omgivande vatten kan antas fungera väl. Emellertid har flertalet makrofyter, dvs alger och kärlväxter, en relativt liten spridningsförmåga. Eftersom värdetrakten är belägen långt ut från land och är omgiven av djupt vatten med en botten under den fotiska zonen kan området betraktas som mycket isolerat för dessa organismgrupper. Även många kustlevande fiskarter som skulle kunna finnas inom värdetrakten saknas på grund av att där saknas lämpliga rekryteringsmiljöer med grunda skyddade vikar eller vattendrag.

NUVARANDE ANVÄNDNING

1853 hektar (42%) är utpekade riksintresse för yrkesfisket med motivet viktigt fångstområde (Skåne/Blekinge utsjöområde, RIYF9HP). Här bedrivs yrkesfiske efter sill. Området ligger utanför trälgränsen.

2124 hektar (48%) är utpekade riksintresse för sjöfart. Området omfattas av två befintliga farleder (Hanöbukten-Sölvesborg, farledsnummer 39 och Åhus-Utklippan, farledsnummer 25).

711 hektar (16%) är utpekade riksintresse för energiproduktion (vindkraftverk).

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänster kan definieras som direkta och indirekta naturvärden som bidrar till människors välbefinnande. Denna marina värdetrakt tillhandahåller en mängd olika direkta ekosystemtjänster som bland annat:

Försörjande ekosystemtjänster

- Livsmedel (fisk, skaldjur, alger)
- Habitat för marina organismer
- Övervintringslokal och födosöksområde för fågel

Kulturella ekosystemtjänster

- Naturupplevelser
- Dykning/snorkling/kanot/kajak/segling/båt/övriga vattensporter
- Fiske

Reglerande ekosystemtjänster

- Klimatreglering genom lagring av kol och näring i undervattensvegetation och bottenorganismer
- Vattenrening och förbättrat siktdjup genom filtrerande musslor och undervattensvegetation

Övriga ekosystemtjänster

- Kosmetika, hälsoprodukter och naturmediciner (alger)

UTMANINGAR

Utsjöområden är generellt mer opåverkade än kustområden men kan ändå beröras av en del mänskliga verksamheter. På grund av värdetraktens läge har vissa verksamheter en liten omfattning inom området och bedöms därmed ha en relativt liten påverkan. Nedan följer verksamheter/påverkansfaktorer och storskaliga miljöproblem som kan ha negativ påverkan på värdetraktens naturvärden och ekosystemtjänster:

Fysisk

exploatering/omstrukturering

- Konstruktioner i vatten (t.ex. broar, vägbankar, bryggor, hamnar, pirar, utfyllnader, vågbrytare)
- Dumpning av muddermassor

Energiproduktion och materialutvinning

- Etablering av vindkraft, konstruktion och uppförande
- Produktion av vindenergi, driftsfas
- Utvinning av sand och sten

Transport och sjöfart (inklusive kablar)

- Sjötrafik
- Kablar och rörledningar
- Muddringar och breddningar (sprängning, grävning) för sjöfartsleder

Mänskliga aktiviteter (rekreation, militära övningar m.m.)

- Friluftsbåtar och båtliv, friluftsliv (liten påverkan)
- Forskning och undersökningar
- Militär verksamhet

Jakt och fiske

- Pelagiskt fiske (kommersiellt)
- Bottentrålning (kommersiellt)
- Bottensatta fiskeredskap (not, nät, långlina, burar) (kommersiellt)
- Fritidsfiske (sportfiske och husbehovsfiske) (liten påverkan)
- Spökgarn
- Fågeljakt

Utsläpp av näringsämnen och föroreningar

- Industriellt utsläpp (inkl. kylvatten)
- Läckage från förorenad mark och sediment (ex fiberbankar)
- Utsläpp från hushåll och kommunala reningsverk
- Utsläpp från jordbruk (näringsämnen och pesticider)
- Utsläpp från skogsbruk (näringsämnen och pesticider)
- Utsläpp från vattenbruk (näringsämnen och pesticider)
- Marint skräp

Utsläpp av klimatpåverkande gaser

- Uppvärmning
- Förhöjd medelhavsnivå
- Förurning

Främmande arter

- Predation
- Konkurrens

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Kustnära vatten utgör värdefulla miljöer som är särskilt produktiva och därmed har vi ett stort ansvar att bevara dessa. Statliga och kommunala åtaganden genom olika typer av områdesskydd behöver kombineras med en långsiktigt hållbar fysisk planering som tar hänsyn till naturvärden och vikten av en grön infrastruktur i landskapet. Naturvärdena i värdetrakten kan bevaras eller förbättras genom att åtgärder vidtas, som bland annat:

- Undvika/anpassa exploatering i vegetationsrika miljöer som kan vara lämpliga lek- och rekryteringsområden för fisk.
- Undvika/anpassa exploatering i rika blåmusselområden (>10% täckningsgrad).
- Ställa krav på ekologisk kompensation vid exploatering för att styra verksamheter och minimera påverkan.
- Minska påverkan av båtliv genom fartbegränsningar och rekommenderade ankringsplatser.
- Minska påverkan av buller genom försiktighetsåtgärder och begränsad användning av sonar, pålning, sprängning och andra verksamheter som alstrar starka ljud.
- Särskilt hänsynstagande under lekperioder för fisk. Hänsynstagande för säl, tumlare och övervintrande fågel.
- Restaureringsåtgärder, såsom bottenstädning från marint skräp och spökgarn.
- Generella åtgärder för miljögifter och övergödning i Östersjön, såsom minska jordbrukets utsläpp av näringsämnen, begränsa farliga ämnen, införa avancerad rening på de största avloppsreningsverken inom Sveriges avrinningsområde till Östersjön och främja hållbart fiske (försiktighetsprincipen).

HÄNSYNSTAGANDE VID PRÖVNING OCH PLANERING

Det är viktigt att hänsyn till värdetraktens kännetecken och karaktär gällande arter, miljöer och landskap iakttas vid planering och rådgivning. Att områden med samma karaktär ligger tillräckligt nära varandra ger bättre förutsättningar för att de arter som förekommer i marina värdekärnor ska överleva.

REFERENSER, ATT LÄSA MER

[Kartläggning av fysisk påverkan av vattenmiljön - Havsmiljö och vattenmiljö - Miljöpåverkan - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](#)

[2017:23 Kartläggning av Blekingekustens ekosystemtjänster | Länsstyrelsen Blekinge \(lansstyrelsen.se\)](#)

[Mosaic - ett verktyg till stöd för förvaltning av naturvärden i marina områden. - Vägledningar - Vägledning, föreskrifter och lagar - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](#)

[Ytsubstratklassning av maringeologisk information - PDF Free Download \(docplayer.se\)](#)

KARTA

